ԹԻՒ ՏԱՐԻ 30 20 — ԹՈՒԿԱՊԱՆ, ՀԱՅՈՑ 22 ՄԵՂԵԳԱՆ 4386 — 28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1894 — 5 ՐԱՄԱԶԱՆ 1311 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆԼ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درلك غزته‌سى اداره‌سنه درعلطه‌ده آره‌ولك

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժէք	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան ժրանիւ	56
» »	Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Դաւառաց թղթատարի ծախքը միտրենով		Ղրուշ 50

Խմբագրութենէն ուղղուած նամակ եւ այլ գրութիւն
հաշիւ տուրիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՓԵՏՐ. 28/12 ՄԱՐՏ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԿՐՕՆԱՅԻՆ ՆԵՐՈՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Կրօնային ներողամտութեան և լուսամտութեան կեդրոն կարծուած Ֆրանսայի մէջ երբեմն զարմանալի դէպքեր տեղի կ'ունենան։ Եթէ միայն լրագրաց պատմութիւն ըլլար, կրնար ենթադրուիլ թէ չափազանցութեամբ գրուած են։ Բայց անցեալ շաբթուն Խորհրդարանի առիւ ալ հանուեցան այն դէպքեր, երկար վիճաբանութեան մը առիթ տուին, և ինչ որ ըլլար վիճաբանութեան արդիւնքն, անուղղակօս շատ բան կը հասկցուէր մնաց լիճակին վրայ ի Ֆրանսա։ Փարիզի արուարձաններէն միայն, Սէն Տընիի գաղաքապետն, որ գործաւորական կուսակցութեան գլուխը կը դանուի և իւր ծայրայեղ ազատախոհ հայեացքներն հռչակելէ մեծապէս կ'ախորժի, հակակրեր պայքարը զուարճալի ձեւերու հասուցած է։ Փողոցներու մէջ եկեղեցական խորհրդանշաններու երեւումն արդիլած է, և մինչեւ իսկ թոյլ չի տար որ դագաղներու վրայ խաչ մը դրուած փոխադրուին, ինչ որ ուրիշ խմբակներու վերաբերեալ ամեն տեսակ այլանդակ դրօշակներու և նշանակներու հրապարակման աչք կը գոցէ։ Այս անմեղողութեան հետեւանքն եղած է որ կղերն անկարող կ'ըլլայ ենթեցեալին հետեւելով դերեզմանատուն երթալ։ Փարիզի ազակողմեան երեսփոխան մը այս դէպքերը ներկայելով կառավարութեան ուշադրութեան, ցաւ յայտնեց որ լուսամտութեան դարուս մէջ հանրապետական պաշտօնատարներ ուրեք ուրեք այսքան անողորմութիւն կը ցուցնեն կղերի և եկեղեցւոյ դէմ։

* * *

Կրթական և կրօնական նախարար Պ. Սբիւլէր պատասխանելով, ըսաւ թէ ըստ օրինի Սէն-Տընիի քաղաքապետը կարող եր փողոցներու մէջ կրօնային պաշտօններ կատարուիլն արգիլել և դիտմամբ ետ կեցուցած չէ կղերը ենթեցեալներուն ետեւէն երթալէ։ Բայց անկրա և բռնապետական վարմունք ունեցած է քաղաքապետն արգիլելով կրօնային խորհրդանշաններու տարուելն յուղարկաւորութեան թափորներու առջեւէն։ Պետական Խորհուրդն արդէն հռչակած է քաղաքապետին անիրաւութիւնն այս կէտի վրայ, և կառավարութիւնն ալ համամիտ է Պետական Խորհրդոյ որոշման։ Դէպքին վերայ այսչափ բացատրութիւն տալէ ետքը, Պ. Սբիւլէր յոյժ շահեկան դիտողութիւններ ըրաւ հանրապետական կուսակցութեան կղերի և Եկեղեցւոյ հետ վարուելու նախորդ կերպին վրայ, զոր, ըսաւ, պէտք է թողուլ և մեր ոգւով մը շարժիլ այս խնդրոյ մէջ, աւելի ներողամիտ, աւելի լայն, աւելի թոյլատու ոգւով մը։

Նախարարին այս «մեր ոգի» բացատրութիւնը չիզերուն դպաւ ծայրայեղ հանրապետականներուն, որք իրենց գլուխն ունենալով նախկին երկու վարչապետներ, Պ. Կոպլէ և Պ. Պրիսոն, բոլոր բարձին թէ նախարարը կը վանդէ կամպէդդայի աւանդութիւններն, որ գոչած թէ եր «Կղերականութիւնն է մեր թշնամին»։ Բոլորքեցին նաեւ թէ Պ. Սբիւլէր խօսք մէկ ըրած է կաթոլիկ կղերին հետ, անձնատուր եղած է Եկեղեցւոյ, ուրացած է հանրապետական գաղափարներն, այլոլքն հանդերձ։ Նայելով այս երկու «քաղաքագիտաց» խօսքին, որք պահ մը իրենց ափին մէջ ունեցած են Ֆրանսայի ճակատագիրը, պէտք է եղեր անդուլ պայքար մղել կղերին դէմ, չունչ առնելու միջոց չտալ անոր, և կեղեցասկրութեան ոչ մէկ արտայայտութեան աչք գոցել։

Նորէն բեմ ելաւ Պ. Սբիւլէր, և պնդեց այսուհետեւ կղերի և Եկեղեցւոյ նկատմամբ նոր քաղաքականութեան մը հետեւելու պէտքին վրայ։ Նախ զարձեց թէ պարագայները փոխուած են, և ապա հետեւցուց թէ նոր վիճակ մը նոր քաղաքականութիւն կը պահանջէ։ Երբ կղերը կը դաշնակցեր հակահանրապետական կուսակցութեանց հետ, հանրապետականք հարկադրեալ էին կռուիլ կղերին դէմ։ Բայց կղերն հիմա հասկցած է թէ Հանրապետութեան դէմ գործելն օգուտ չունի իրեն, և արդէն իւր պաշտօնէն դուրս բան մ'է։ Պապն ինք յորդորեց Ֆրանսայի կղերն որ ճանչեն Ֆրանսայի ժողովրդեան կամքը ազատօրէն հաստատեալ հանրապետական դրութիւնն, և օրինաւորութեան շաւղին մէջ իրենց բարոյական և քրիստոնէական առաքելութեան պաշտօնն ի գործ դնելու հետամուտ ըլլան։ Պապն այս խրատն օգուտ ունեցաւ, կղերին ընթացքը փոխուեցաւ Հանրապետութեան նկատմամբ, և հետեւապէս Հանրապետութեան կը վայլէ այսուհետեւ տարբեր ոգւով վարուիլ կղերին հետ. երկիւղածութեամբ յարգել խղճի ազատութիւնը, կատարեալ թոյլատուութիւն շնորհել կղերին և իւր հաւատացեալ հօտին յարաբերութեանց և կրօնի ամեն կերպ արտայայտութեանց, քանի որ աշխարհիկ ընկերութիւնն այլ եւս ի վտանգի չէ կղերին կողմէ ոտնձգութեան։

Մինչ ուշիմ նախարարն այս խելացի խօսքերը կ'ըսեր և հաշտարար ու ներողամիտ ըլլալու համար կոչում կ'ըներ ժողովրդոյն, տեսնելու և լսելու բան էին արմատականներուն, գործաւորականներուն, ծայրայեղ ձախակողմեաններուն ընդվզումները, բացագանչութիւններն, հեգնութիւններն։ «Ինչ կը հասկնաք ներողամտութիւն» ըսելով, պոռաց անդամ մը Պ. Կոպլէ։—«Պ. Կոպլէ, ներողամտութիւն ըսելով նախ այն կը հասկնանք որ խօսողին խօսքն ընդվզելու չէ»։

—«Զո՞վ կ'ամբաստանէք անողորմ միտ ընթացք մը բռնած ըլլալուն համար» հարցուց Պ. Պրիսոն։—«Նախ և առաջ ես ինքս կամբաստանեմ (պատասխանեց Պ. Սբիւլէր), Հանրապետականաց հակակրեր պայքարին մէջ իմ բաժնիս համար»։

—«Ասանկ է նէ դուք Մեղայ կը դոչէք կղերականներուն», բացագանչեց Պ. Պրիսոն, և այս բացագանչութիւն հանրապետականաց մեծագոյն մասին կողմէ, ջերմագին ծափահարութեամբ ընդունուեցաւ։

Բեմ ելաւ Պ. Քաղիմիր Բէրիէ նախարարապետն, այժ տալու համար կրօնական և կրօնական նախարարին։ Ցիշեցուց թէ երբ Հանրապետութիւնն և կաթոլիկ կղերը պայքարի մէջ էին, խատութիւնք կրնային գործուած ըլլալ։ Բայց պէտքչէ որ անոնք անեւական ըլլան։ Երկու կողմերն ալ իրենց չափը կը ճանչեն այժմ, և այն չափէն դուրս ելնելու չեն։ Հանրապետութեան կը վայլէ ցոյց տալ արդեամբ թէ երբ յանուն լուսամտութեան և ներողամտութեան կը խօսի, բառերու հետ չի խաղար լոկ։

Ծայրայեղք օրակարգ մը առաջարկեցին Պ. Պրիսոնի եւ կոպլէի միջնորդութեամբ, որով կը յայտարարէին թէ Խորհրդարանը կ'որոշէ «յառաջանալ հակակրերական սկզբունքներն, որով վարուած է միշտ Հանրապետութիւնը»։ Պ. Քաղիմիր Բէրիէ յայտարարեց թէ կառավարութիւնը չի կրնար հաւանիլ անողորմամիտ ոգւոյ սոյն նոր արտայայտութեան։ Ժողովն 191 ի դէմ 315 քուէով կառավարութեան իրաւունք տուաւ։

Ցետոյ չափաւոր հանրապետականաց կողմէ առաջարկուած բանաձեւ մը քուէարկեցաւ 159ի դէմ 280 քուէով, որով ժողովը փափաք կը յայտնէ հանրապետական օրէնքները պահպանելու և աղխարհիկ Պետութեան շահերը պաշտպանելու։ Աշակողմեանք ըսին որ իրենց այնքան գոհ մնացած են նախարարութեան յայտարարութիւններէն որ սիրով պիտի քուէարկեն կառավարութենէն ընդունուած բանաձեւ մը։ Բայց այս բանաձեւով տրամադրութիւն կը յայտնուի անփոփոխ պահելու դպրոցական օրէնքն և այն օրէնքն որով կղերականներու ուսանողք զինուորական ծառայութեան կենթարկին։ Որոշեցին եկեղեցականները միշտ դժգոհ եղած են այս երկու դրութիւններէ, չեն կրնար անոնց անփոփոխ պահուիլը խնդրող բանաձեւի մը քուէ տալ։ ուստի, ձեռնպահ կը մնան իրենք։ Ասոր վրայ, Պ. Քաղիմիր Բէրիէ յայտարարեց թէ նախարարութիւնն ոչ մէկ կողմի ծայրայեղներուն քուէն կ'ուզէ, ոչ չափազանց կղերասէրներուն ոչ ծայրայեղ հանրապետականներուն, և վերջոյ, ժողովոյ մեծամասնութիւնն 119ի դէմ 302 քուէով իրաւունք տուաւ նախարարութեան։

Վիճաբանութենէն հանուելիք քարոյականը սա է թէ իրենք զիրենք զաղտամիտ կարծող կուսակցութիւններն և իրենց ծայրայեղները, մեղեանդներն և աննողամիտներն ունին, որք նուազ վտանգաւոր չեն քան հին ձեւով մոլեռանդները։ Մէն Տընիի չէնանակն, որ բնակչաց մեծագոյն մասը գործաւորական կուսակցութեան կը պատկանի, և որոյ քաղաքային խորհրդոյն մեծամասնութիւնն անկրօններէ կը բաղկանայ, մաս մը Հանրապետականք իրենց ապաստարանի հասարակութեանց ամենէն կնասարեալ մէկ տիպարը կը նկատէին, և հոն տեսի կ'ունենան մոլեռանդութեան այնպիսի դէպքեր որք եթէ հակառակ կողմէն պատահէին «միջնադարեան» պիտի հռչակուէին։ Այս, գաղափարներու մէջ «դարավերջիկ» մոլեռանդութիւններ կան որք «միջնադարեան» մոլեռանդութիւններէն վար չեն մնար։

Եւ գուցէ այս վերջիններէն աւելի պախարակելի են։ Բ. Փ.

ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՋԻՆԱՍՏԱՆ

Գ.

Թղթին և օրագրաց տպագրութեան գոյն կրնայ զանազանել քանի մը պարագայից մէջ։ Կայսերական սուգերու առթիւ թերթն կապոյտ կը տպագրուի, որ կայսերական ոգոյ գոյնն է, զի պիտակը սովորաբար գործածուած դեղնորակ թղթին վրայ չելներ։ Կայսեր ամուսնութեան միջոցին թուղթը կարմիր է, գոյն ուրախութեան և երջանկութեան, իսկ տպագրութիւնն սեւ։ Վերջապէս տարւոյն առաջին օրը՝ որ մերինէն ամիս մը վերջը կուգայ՝ սովորութիւն է կարմիր տպագրել սովորական թղթի վրայ։

Պատկերազարդ մամուլը դեռ մի է, Հասա-Բաս (Պատկերազարդ լուրեր), չաթթաթերի, 1885էն ի վեր հրատարակեալ ի Շանկայ Զէն-Բաօի վարչութեան տակ, գինը 25 սանթիմ է։ Ֆրանսօ-չինական կուսոյն ատեն Թիէն-Զինի գաղտագրութեան ստորագրութիւնն առթիւ տեսնուեցաւ Զէլիի փոխարքայ Լի-Հոնկ-Զանկի և Ֆուրնիէ հրամանատարին պատկերները, Գուլպէ ծովակալին կենդանագիրը, և այլն։

Զինական մամուլին մէջ հարկ է նաև յիշատակել Լի-Ա-Ֆէ-Լա (խմանալու կարգուոր բաներուն օրինակութիւն) զոր ամենամեծ խնամով կը խմբագրեն Շանկայի կաթոլիկ միսիոնարք։ Դեղին գեղեցիկ թղթի վրայ տպագրութիւնը չատ մաքուր է և միւս օրագրաց տպագրութենէն անչափ գերազանց։ Լի-Ա-Ֆէ-Լա երկշաբաթական է, գինը 10 սանկ։ Այս թերթն որ գլխաւորապէս քրիստոնեայ չինաց ընթերցման սահմանեալ է՝ կը ջանայ ուշադրութիւն հրաւիրել առաքելութենէն էապէս մարդասիրական նպատակին վրայ։ Վերջապէս կան քանի մը գրական և գիտական հանդէսներ։ Մամլոյն ծաւալումն յաւալ կը բերէ բառարանի հոլովութիւն, և օտար բառեր, նոր անուններ իրենց ձայնական հնչմամբ կը թարգմանուին։ Արդէն չինական լեզուն կը պարունակէ խումբ մը սանսկրիտ, թիպէդեան, տաճիկ, պարսիկ, սանսիական բառեր, որ միևնոյն ենդանիս չինացեալ են։

Ինչ և իցէ, մամուլն ի Զինաստան դեռ սաղմնային վիճակի մէջ է։ ասկայն օրագրի ազդեցութիւնն այս երկրին մէջ արդէն զգալի է։ Օրագիրը ամենուն մատչելի է իւր անչնչոյն գնոյն և տուած չահագրգիռ լրոց պատճառաւ։ Իւր ծաւալումն բաւական մեծ կարեւորութիւն սկսած է առնուլ, ամենուն ուշադրութիւն իւր կողմը դարձուցած է և կը զարգանայ Զինաստանի բաւական հեռաւոր դաւառաց մէջ։ «Արդէն կրնանք, կ'ըսէ Ֆրանսական հիւպատոսը, կանխատեսել այն օրն յորում մամուլն պիտի լինի լծակ մը, ոյժ մը ի Զինաստան։ (*) ՌԸՎԻՒ ԱՆՍԻՔԼՈՊԷՏԻՔ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Անգլիացիք մեծկակ չունչ մը առին, պաշտօնապէս լսելով թէ իրենց ափրիկեան թշնամիներէն մին, Մատապէլէներու վեհապետ Լոպէնկուլա, մեռեր է։ Այս լուրը բերող Անգլիացիք պատերազմի վերջին դաշտին վրայ տեսած են Ուիրզին հազարապետին և իւր 40ի չափ քաջ ընկերներուն մարմիններն, և թաղած են զանոնք։ Ալ այն կողմեր անգլ. տիրապետութեան հակառակող մը չըլլալով, Անգլիացիք Արեւելեան-Հարաւային Ափրիկէի ընդարձակ երկիր մը իրենց իշխանութեան տակ անցուցած են վերջնապէս։

—Բայց Արեւմտեան Ափրիկէի կողմն Արաբք խստիւ կ'ընդդիմանան անգլ. արշաւանքին, և Ֆոտէ Սիլահ ցեղապետն մարդիկ նոր յարձակման մը կը պատրաստուին։ Անգլիացիներն ալ նոր զօրախումբեր և մարտանաւեր կը զրկեն այն կողմ։

ՄԱՔՍԱՆՑԻՆ ԽՆԴԻՐԸ միջազգային քաղաքականութեան օրակարգին գլուխը կը գտնուին։ Այն խնդիրներն են պատճառ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջև յառաջ եկող մերձաւորութեան։ Զարը պաշտօնական օրագրով ծանուցանել տուաւ թէ Զարուհւոյն և իւր զաւակաց և եղբօրորդւոյ հետ ներկայ դանուածէ(**) Փեթերսպուրգի գերմանական դեսպանին կողմէ տրուած պարահանդէսին։ Այսպիսի պատիւ մը Ն. Կ. Վեհափառութիւն տալուն Մ'ոնդէպելլօ կոմսին (Ֆրանսայի դեսպանին) ըրած չէր, և ճիշդ այս պահուս Ֆրանսական դեսպանին պարահանդէսները չերթալով և Գերմանիոյ դեսպանատունն երթալով, Զարը կարգէ ցուցնել գերման կառավարութեան թէ առեւարական դաշնագիրը միջոց մը պիտի ըլլայնուա քաղաքական տարաբերութեան վրայ հանձայնութիւն դոյացնելու, կամ գէթ երկուց դրացի կայսրութեանց յարաբերութիւնները բարւոքելու։ Ցայսմիկ է թէ Ֆրանսացիք, Ռուսիոյ հետ առեւարական պայմանագիր մը ինքնէն հաղիւ մի քանի ամիս առաջ մարսելը բարձրացնելով Ռուսիոյ դէմ բերելիք ցորենին վրայ, շատ ծարպիկ հնարք մը բանեցուցած կարծուեցան, բայց Ռուսիա չանխորժեցաւ հնարքէն, և Զարն առիթ չի փախցներ իւր զգացած տպաւորութիւնն ի լուր ամենեցուն հռչակելու։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.—Մաքսային խնդիր մէկ նաեւ որ այս պահուս բոլոր միտքերը կը յուզէ Հնդկաստանի մէջ, ուր տրոց նոր ծրագիր մը պատրաստեցաւ կառավարութեան կողմէ, և անոր մէջ կը տեսնուի որ գարձեալ մաքս չի դրուիր Անգլիայէն Հնդկաստան մուծուած տպածոյներուն, մանածներուն և այլ բամբակեղէններուն վրայ։ Ցայտնի է թէ արծաթի դրամի ծանր անկման պատճառաւ անգլեւհնդիկ կառավարութիւնը պարտաւորուած է տուրքերն աւելցնել, պետական գանձուն կրած վնասն այն ազգութիւն հայթայթելու համար։ Որովհետեւ ամեն տարի միլիոնաւոր ոսկիներու արժէքով բամբակեղէնք Անգլիայէն Հնդկաստան կը զրկուին, անոնցմէ առնուելիք մաքս մը կրնար հաստատի մեծ միջոց ըլլալ Հնդկաստանի գանձուն համար։ Բայց Հնդկաստանի բնիկ և անգլիական թերթեր կը գրեն թէ անգլ. կառավարութիւնը Լանքաշիրի նահանգին (Մանչէսթրը և Լիվերբուլ) ընտրողները չնեղացնելու համար, կը զգուշանայ անոնց ապրանքին վրայ տուրք դնելէ, և բոլոր բեռն հնդիկ ժողովրդեան վրայ կը թողու։ Պ. Կլատսթոնի վարչութիւնն այս պատճառաւ երկու չաթաթ է վեր խոտիւ կը քննադատուի Կալկաթայի, Պոմպայի, Մատրասի և Մանտալէի (Պիրմանիա) մէջ։

ԱՍԻԱՆԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Փեթերսպուրգի լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Պուխարայի երեւելիք ոմանք արտօնութիւն խնդրած են իրենց որդիները Փեթերսպուրգի զրկելու, տեղւոյն զինուորական և քաղաքային բարձր վարժարանները մտնելու համար։

ՊԻՋՄԱՐԲ իշխան ժամանակէ մ'ի վեր գինին աղէկը կը խմէ։ Կայսրն 50 տարուան գինի մը զրկած էր իրեն։ Լիպէք քաղաքն, իւր ուրախութիւնն յայտնելու համար կայսեր և նախկին վարչապետին հաշտութեան առթիւ, ճիշդ հարիւր տարուան գինի զրկեց առ Պիզմարք։ Մատէրայի գինի է այս, 12 շիշ 1794 թուականի այգեկութքէն։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՐՈՆ.—Ռուսիոյ Սինոդը պաշտօնական ճիշդ տեղեկութիւններ առաւ, յորմէ կը հետեւի թէ օրթոդոքսութիւնն անցեալ տարի բաւական յառաջդիմութիւն ըրած է Ճարոնի մէջ, և հոն մեծ ապագայ ունենալ կը թուի։ 1893ին Ճարոնի մէջ կային 219 օրթոդոքս հասարակութիւնք, 28 քահանայով և 161 քարոզիչով։ 21,000 Ճարոնցիք օրթոդոքսութիւն կը դաւանին։ 1893 տարւոյն մէջ օրթոդոքս քահանայք ի Ճարոն մկրտած են 1,135 հոգի, 32 հարսնիք օրհնած են, նաև 268 անձ թաղած։ Ճարոնցի ժողովրդեան նուէրներով կը պահուին այս օրթոդոքս կղերն և եկեղեցիք։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (174)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԲՈՐԴ

ՉԱՐԸ

Բօլին ժպտած էր, վանդի կը դուշակէր որ այդ յեղակարծ խզում՝ դեռ չարտայայտուած յոյսեր կ'իրականացուցեր։ Մանկամարդ աղջիկ մը ուրիշ ճարպիկ Արկոս չիկայ սիրոյ գաղտնիքները կռահելու համար։

Լիւսիի աղաղակին Բօլին պատասխանած էր անունով մը.

—Մարսէլ...

Եւ Լիւսի, չիկնոտ, պատասխանած էր, իր փոքր վարդագոյն մատուն ցուցնելով Բօլինի, և մրմնջելով.

—Ժա՛ք...

Այսպէս, բնաւ դրական խոստովանութիւն մը չէին փոխանակած, և սակայն իրենց ամենէն գաղտնի զգացումները յայտնի էին։ Ինչպէս ըսինք, մանկամարդ աղջիկները այս տեսակ զուշակութիւններու համար ճարպիկութիւն մը ունին որ թէ՛ բնազդ և թէ յայտնատեսութիւն է։

Լիւսի պատուհան ծռելով այն վայրկենին երբ Մարսէլ մեծ գալիթին կ'անցնէր, յետոյ շուտով դառնալով իր ասիզնագործին՝ թարթիչի թեթեւ բախումով մը։

Բօլին ամենուին չխօսելով Նէօյեի ծառուղիին արկածին վրայ և երազուն, լռեցաւ...

Այսչափը բաւ էր որպէս զի իւրաքանչիւրը կարդար միւսին սիրտը՝ բաց գիրքի մը պէս։

Այն գիշերը, անկիզծօրէն կը խօսակցէին, ապագայի ամրիծ երազները յիշելով։

—Կը կարծե՞ս որ Պ. Մարսէլ իմ վրաս մտածէ, կը հարցուներ Լիւսի։

—Ո՞վ է սա Շեռլիւ կոմսը, կը հարցուներ Բօլին։

Եւ իւրաքանչիւրը կը ջանար արիացուցնել իր հոգին քոյրը։

—Այո, Մարսէլ կը սիրէ քեզի, կը պատասխանէր Լիւսի, շատ անգամ յանկարծ տեսայ որ աչքերը քու պատուհանդ վրայ սեւեռած էր։

—Պ. տը Շեռլիւ մեր մօրը պիտի ներկայացուի, կ'ըսէր Լիւսի։ Աչքերը խոնարհած էր իր առջեւը, ապա թէ ոչ պիտի տեսնէիր թէ իր ակնարկը որքան քաղցր էր և որքան կը դողար յուզումէն։

Եւ իրարու մտենալով զիրար կը համբուրէին։

Ցավալի ապարանքը Սէնդ-Օնօրէ աւուրձանին վրայ կը նայէր։ Երկու մանկամարդ աղջիկներուն յարկաբաժինը կը գտնուէր կլոր չէնի մը մէջ ուսկից պարտէզին պարը կ'երկարէր։ Այս պատին երկայնութեամբը բաւական նեղ գռիկ մը կը գտնուէր որ արուարձանը Շանդ-Էլիզէի կը միացուներ։

Երկու մանկամարդ աղջիկները տոբի վրայ կը կենային պատուհանին առջեւ։ Փոքրիկ սենեակը փոքր լամպարէ մը լուսաւորուած էր միայն, որուն տակը լոյսը նպաստաւոր էր գաղտնայայտնութիւններուն և մտերմական խօսակցութիւններուն։

Բօլին, մեքենական շարժումով մը, և թերեւս ստանալը ծածկելու համար քիչ մը, դրը առաջ բերած էր Լիւսիի մէկ շաբաթուան գնդաղութիւնը, վեր առած էր մուշկին վարգոյրը, և թանձր մուխին մէջ մը նայեր։

Ցանկարծ ոտրուանց եւ զարմացման բացագանչութիւն մը արձակեց.

—Ի՞նչ կայ, հարցուց Լիւսի մտահոգ։

—Տարօրինակ բան։ Նայէ։ Մէկը կայ փոքր փողոցին մէջ։

—Հանգանդրար անցորդ մը։

—Ոչ։ Կը տեսնեմ ոտուերին երթեւեկը, յետոյ կը կենայ... կարծես մէկուն կը սպասէ։

Իրր նախազգուշութիւն և հետաքրքրութեան յանցանքով մէկէն ի մէկ չբռնուելու համար, Լիւսի գրեթէ բոլորովին վար ընկաւ լամպարին պատրոյցը, յետոյ գնաց կեցաւ Բօլինի քով, անոր ուսին կրծռելով...

Միևնոյն մտածումն անցաւ երկու մանկամարդ աղջիկներու ուղեղէն։

Արդեօք Մարսիա՞ն է, կը մտածէր Բօլին։

—Արդեօք ժա՞ք է... կ'ըսէր Լիւսի միտքէն։

Իւրաքանչիւրն իր բարեկամուհիին մեծարանք կ'ընէր այս սիրային երազանքով։

Բայց սարսռայնը երկար չտեւեց։

Անծանօթը քանի մը քայլ հեռացած էր և փողոցին ծայրը կախուած լապտերի տակէն կ'անցնէր։ Ետին դարձաւ ակնարկ մը նետելու համար Ֆաուբէյի տան վրայ։

Ժաքն էր։

Բօլին ժպտունեցաւ և երկու ձեռքերը սիրտին վրայ դրաւ։

Լիւսի եւս ճանչցած էր զայն։

—Փոհ ես, փոքրիկ պչրուհի՛, մրմնջեց Բօլինի ականջին։

Բօլին կը ժպտէր և աչքերն արտասուքից էին։

Բայց այս միջոցին բռնեց Լիւսին բազուկն և իրեն քաշելով ցայն։

—Նայէ՛, ըսաւ։ Ի՞նչ կը դառնայ։

Մինչ Ժաք կամաց կամաց ետ կը դառնար, պատին մէկ անկիւնը սեւ սիլուէդ մը կը նշմարուէր։

—Կի՛ն մը... մրմնջեց Բօլին, որ սարսռաց։

Արդարեւ կին մըն էր, փաթթուած երկար սեւ վերարկուի մը որ ամբողջովին կը ծածկէր զայն, կնքուղ մը կը գոցէր գլուխը և երեսը ծածկուած էր թանձր քողով մը։

Անշարժ կը կենար պարտէզին փոքր դրան մօտը։

Ժաք նշմարած էր զայն, և դողահար, զգալով իր ուժաթափութիւնը, անոր մօտեցաւ էր։

Ի՞նչ կ'ըսէին իրարու։

Ուրեմն այդ կնոջ կը սպասէր Ժաք։

Անոր համար կը գտնուէր հոն, Բօլինի սիրտը կը խորտակուէր։ ուրեմն Ժաք չէ՞ր գիտեր որ ինք հոն էր, քանի մը քայլ հեռու, կը տեսնէր զինքը։ Անպիտանութիւն էր այս։

Եւ հեծկլտալով, վար ձգելով վարագոյրը, Բօլին նետուած էր Լիւսիին գիրկը։

Այս միջոցին, այն կինը որ Ժաքին մօտեցած էր, շուտով մը կ'ընէր անոր տունդառ ձայնով.

—Եկաք իմ հրաւէրիս, շնորհակալ եմ. բայց ժամանակ չունիմ երկար առնելու համար ձեր քով... հաղիւ կրցայ խոյս տալ։

—Որիորդ, ըսաւ Ժաք բռնելով ձեռքը որ իրեն կը թողուէր և որ մարմարի պէս պաղ էր, կեանքս ձեզ կը պատկանի, և երբ դայ ժամանակ ուր պէտք ունենամ ինծի, կանչեցէք զիս, և կ'երդնում որ երբէք չը պիտի դանէք ուրեմն հաւատարիմ եւ աւելի յարգալից ստրուկ մը։

—Դարձեալ շնորհակալութիւն, կը մրմնջէր մանկամարդ կինը, բայց կը վախնամ, չեմ կրնար խօսիլ. ուժիս վրայ չատ վստահութիւն ունէի... մէկ խօսք մը, կը սիրե՞ք զիս։

—Կը սիրեմ մը, գոչեց երիտասարդը։

—Եւ բնաւ ուրիշ կին մը չի՞ պահանջեր այն տեղը զոր ես կուզեմ բռնել։

—Ձեզնէ զատ ոչ ոք սիրած եմ, ըսաւ Ժաք։

Խրտնչաւոր կինը ջլաձիգ սարսուռ մը ունեցաւ եւ անդիմադրելի զգուած բացագանչութիւն մը խուսափեցաւ կոկորդէն։

—Մնաք բարով, ըսաւ, կամ լաւ ես ցտեսութիւն...

—Ինչո՞ւ այսքան շուտ կը մեկնիք։ Ինչո՞ւ չէք ըսեր ինծի...

—Այսօր ոչինչ, ոչինչ։ Ուզեցի գիտնալ թէ կրնայի՞ վստահիլ ձեր անձնուիրութեան վրայ։ Հիմակ գիտեմ որ իմն է, երջանիկ եմ։

Խօսող ձայնը տարօրինակ սուլիւններ ունէր։

Ժաք բան մը չէր հասկնար, բան մը չէր գուշակեր։ Եւ այդ ձայնը կը ճանչնար սակայն։ Որչափ ալ ճարտարօրէն կեղծուած ըլլար, ճանչնալու չէ՞ր իզուակեր Թուղէնի ձայնը։

Բայց ոչ։ Ժաք երիտասարդ էր։ Բովանդակ էութիւնը յուզուած էր անճառ յուզումով։ Չէր մտածեր իսկ թէ ինչ կը նշանակէր այդ գիշերային անսպասելի տեսակցութիւնը։ վտանգի մը վրայ խօսուած էր իրեն, և ամենաթեթև ակնարկութիւն մը իսկ չէր եղած այդ մասին։

Զեռքին մէջ կը բռնէր ձեռքն այն ազնիկան զոր Բօլին տը Սոսէյը կը կարծէր, և այդ անուշ սեղմումին մէջ կը բովանդակուէր իր ամբողջ կեանքը։

Վերջապէս մանկամարդ կինը աշխուժով զատուեցաւ, ծաղիկ մը ինկաւ ոտքերուն տակ։

Ժաք ծռեցաւ զայն առնելու համար։

Երբ կանգնեցաւ, ստուերն անհետ եղած էր։

Մաղին իր շուրթերուն տարաւ, պահ մը անշարժ մնաց, աչուրներն այդ դրան վրայ յառած, որուն գոցուիլը չէր լսած։

(Շարունակելի)

(*).— Այս յօդուածն Աբէ-Էլի համար թարգմանած է Պ. Երուանդ Տ. Անդրեասեան, որ ի Դպրեվանս Արմաշու։

(**) —«Կ. Պոլսոյ Խարձակալութիւնն» իւր չարամ աւուր հեռագիրն ուղղելով այսօր, Կրսէ թէ հեռագրոյ փոխանցման մէջ պիտ մ'երգած է։ Զարն իւր ընտանեօք Ներկայ գտնուած է գերմանական դեսպանատան պարահանդէսին և ո՛չ թէ Ներկայ պիտի գտնուէր։

ՔՍԵՆԻԱ մեծ-դքսուհւոյն (Զարին աղջկան) և Կաւկասեայ նախկին փոխարքայ Միքայէլ մեծ-դքսին որդւոյն Ալեքսանդրի նշանախօսութեան առթիւ, Տիկնոջ հայազգի քաղաքակիր Պ. Խանչիլեան ըստ պաշտօնական սովորութեան ինգոսկեայ կան հեռագիր մը ղրկեց մեծ-դքսին, որ փոխադարձ շնորհակալութիւն յայտներով, բաւ թէ միշտ հաճութեամբ կը լիչէ Տըվրոյս, իւր ծննդավայրն, ուր երջանկաբար անցուցած է իւր պատանեկութիւնն, և բարեմաղթու է վասն բարօրութեան Կաւկասեան ոստանին։

ՌՈՍԹՈՎԱՅԻ ՄԷՋ.—Դայսթակը ռուսուելերմանական աւելտրական դաշնագրին Ա. յօդուածն 146ի դէմ 200 քուէով ընդունեց։ Հետեւապէս, դաշնագրին սկզբունքն ընդունուեցաւ Խորհրդարանէն։ Ցետոյ, 6րդ և 7րդն այս օրուան թողով, միւս յօդուածներն ալ ընդունուեցան ինչուան 18րդ յօդուածը։

Պ. ՆԷԼԻՏՈՎ, կ. Պոլսոյ դեսպանը, պիտի յաջորդէ եղեր Պ. Կիրսի, և Պառոն ոը Մորէնհայմ, Փարիզի դեսպանը, ֆրանքֆուրտեան դաշնակցութեան դիւանը մէջ-նորդը։ պիտի հրաժարի եղեր իւր պաշտօնէ. զի Փարիզի և Քոբլենցկալի մէջ գործոց վիճակին իւր ծանօթութեամբ հանդերձ, չէ կրցած առաջքն առնել վերջին անհաճոյ դէպքերուն։ (Գաղտնիքներու հրաւեան հանուին, ռուսական արմտեաց վրայ ֆրանսական մաքսերու բարձրացումն, և.)

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Քրանսայի Մեկուսյոյը կառավարութեան յղեց Փորթուկալի երկաթուղեաց պատասխուդիքն ունեցող Ֆրանսացւոց ըստքագիրը Փորթուկէզ կառավարութեան վերջին կարգադրութեանց դէմ, և վստահութիւն յայտնեց թէ կառավարութիւնը Ֆրանսացի ազգայնոց շահերը պաշտպանելու համար պէտք եղած աշխատութիւնը պիտի ցուցնէ։

Պ. ՃՈՆ ՄՈՐԼԻ պահեց իւր պաշտօն իբրեւ նախարար խալանական գործոց, և կը կարծուի թէ Լորտ Ռոզպէրիի նախարարութիւնն այս կերպիւ ցոյց տուած է խալանսացիներուն թէ իրենց նկատմամբ վարչութեան քաղաքականութիւնը պիտի չփոխուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամրպատանի նորընտիր առաջնորդ Գեր. Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզանց յունուար 21ին Դաւրէժի մէջ ներկայացեր է Պարսից թագաժառանգ իշխանին՝ ընկերակցութեամբ հայազգի Ծառաւոր խանի։

—Ռուսիոյ Կայսրը վատերացուցած է Վրաստանի Իսէրէթի թեմին նորընտիր առաջնորդ Գեր. Գէորգ եպիսկոպոս Սուքենեանի պաշտօնը։ Առաջնորդն արդէն Թիֆլիս կը գտնուի։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կողմէ կը հաղորդուի մեզ թէ որբուհեաց թիւն է այժմ 17 և ոչ 12, որպէս գրուած էր անցեալ օր։ և վարժուհին ընտրուած և բերուած է Տիկնանց Ինամակալութեան ընտրութենէն երկու ամիս առաջ։ Վարժուհին որբուհիներուն հետ նաև 11 մասաղ մանչեր կրթելու պաշտօն ունի։

Անցեալ ուրբաթ օր Բերայի Արհեստարանի սրահին մէջ գոյրոցական սիրոյն հանդէս մը տեղի ունեցաւ՝ նախագահութեամբ Վահ. Օհան էֆ. Պաղտասարեանի և ի ներկայութեան քահանայից դասուն, ծնողաց և ուսուցչաց։ Նարեկեան վարժարանի Տնօրէնը կարդաց տեղեկագիր մը, որով կը բացատրէր դպրոցական տարւոյ վիճակը։ Ուսման մէջ երկու վարժարանաց վիճակն և կը յիշատակէր անուններն այն աշակերտաց և աշակերտուհեաց, որոնք մրցանակի, գոհունակութեան նամակի և մասնաւոր յիշատակութեան արժանի հանդիսացած էին։ Մրցանակաց բաշխումը կը նշանաւորէր երգերով, քրանսերէն լեզուաւ ներկայացումներով և քիմիական պարզ փորձերով, զորս կը կատարէին Նարեկեան վարժարանի աշակերտք։

ՕՐԻԱԳԻՒՂԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՄԸ

Շաբաթ գիշեր Ս. Թարգմանչաց վարժարանին սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Օրիաքէղի պարահանդէսը։ Ս. Հափսիմեանց և Նեկտարիեան վարժարանին ի նպաստ։ Դարբասին շէնքը լցսերու մէջ ողողուած էր շաբաթ գիշեր։ գոնը լապտերներով զարդարուած, կը զգացուէր այն հաստատուն էքզալտեթիւնները որք ներսը կը պատրաստէին հանդիսատեսներու աչքին։ Գեղանայարկի բոլոր սենեակները գեղեցիկ գորգերով գոյացած և ջահերով լուսաւորուած էին։ Այդ միջավայրին մէջ մինչդարձ կ՝ փոխուէր յանկարծ և ամառուան հեշտին բարեհաճութիւն մը կը սանար, կարծես վարդի ու մեխակի բոյրերով լաւի։ ծանրաձայ վարագոյրներ կախուած էին սենեակներու դուռներէն, լայնատերև ծառատունկեր իրենց կանանչութիւնը կը լուսէին։ Բայց ճշմարիտ հմայքը պարասրահէն ներսն է որ կը սկսի։ Ընդարձակ լայնանիստ սրահ մը երկար, բազմաստղեան ջահերու և ճառերու անհատնում լոյսերուն մէջ փողփողուն, իր մոմազօծուած յատակն տախտակամածոյզ պարապիտ։ Դրան ճիշդ դիմացը շատ սիրուն տաղաւար մը չինուած էր նուագածուներուն համար։ Ձեղունին կեդրոնէն կախուած էր խոշոր ճառ մը և դիմացէ դիմաց, պատուհաններուն մօտ ահագին ջահակալներ, և այս ամէն լոյսերը բազմապատկուած մեծագիր հայելիներէ որք պատերուն վրայ դրուած էին շուրջանակի։

Ժամը 5½ին, այդ մոգական սրահը լցուն էր երկսեռ յոյժ ընտիր բազմութեամբ. զուռնէն ներս մտնող մը նախ պահ մը կը պարտաւորէր կանգ առնուլ զարմանք մը կազմելու համար այն հրաշալի տեսարանին վրայ որ աչքին առջեւ կը պարզուէր։ Կնոջական արգուլզարդն իր ամենէն պերճ ու հարուստ երեւոյթին տակ կը ներկայանար հոն.

Քիչ յետոյ պարերն սկսան։ Աղջկերու երկար շարք մը սկսաւ սաւառնիլ պահին ամենէն հրապուրիչ տեսարանն այդ արագ տողանցումն էր ժանեակի, ժապաւէնի, մուսլինի, ադամանդի, մարգարիտի, եւ մանաւանդ գեղեցիկ սպիտակ ուսերու որք կարծես կը պարզային լոյսերու ողողումին մէջ։

Այսպէս, պարը մինչեւ առտու շարունակուեցաւ կարճ դադարներով։ Առտուան մօտ քոնֆէթիներու և սերբանթէններու տարափ մը ողողեց սրահը ու շաղապատեց պարողները, որոց մարմինները թուզթի կտորներովերով ու պարաններով ծածկուեցան։

Մէկ գիշերուան այս դիւթական կեանքին վերջապէս եկաւ վերջ դնել անողոք արշալոյսը, որ ապակիներէն ներս մտնելով սկսաւ մէկիկ մէկիկ իրեն ձգել հրաւերեալները որոնք անշուշտ կը փափագէին առ յաւէտ շարունակուեր այդ երջանիկ ու անվիճելի կեանքը։

Կարգադիր մասնախումբն, որուն մոգական արտադրումն էր այդքան հիանալի կարգադրութիւն ու շքեղութիւն, ամէն ջանք ըրաւ որպէս զի մինչեւ առաւօտ տիրող ներդաշնակութիւնը չի խանգարուի։

Հանդիսականները, մէկ տարի եռքը նորէն տեսնուելու համար ժամադիր ըլլալէ եռք այդ օրուն վայրը, մեկնեցան, իրենց յիշատակներուն մէջ լայն տեղ մը տալով այդ գիշերուան հանդէսին, որ արդարեւ իր տեսակին մէջ կրնայ անգուգական համարուիլ։

Հնորհին շուրջը

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆԵՐ. — Իւլի առաջին ասաֆան տրուեցաւ Պետական խորհրդոյ անդամներէն Սաֆվէթի պէյի։

Իւլի երկրորդ ասաֆան՝ Ս-գահ լրագրոյ արտօնատէր Մէհրան էֆէնտիի և Նեբքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին առաջին արձանագրիչ Նուրի պէյի։

Սանկտ Միխէլսիրի ասաֆան և երրորդ կարգի Օսմանլիէ պատուանշան տրուեցաւ Բաղէշինահանգին Մէրթուպճի Սամի էֆէնտիի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՉԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Մայրաքաղաքիս հոլանդական նախորդ դեսպան Պ. Վան Թէյմ, որ Պերլինի դեսպան անուանուած է, երեկ Լրիկուն Եըլաբզի կայս. պալատն մէջ Իգիթարի գտնուելու պատիւն ունեցաւ։ Պ. Վան Թէյմ յետոյ Վահ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունենալով, իր հրաժեշտի գիրը մատոյց։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ.—(Պաշտօնական Ցեղագրեան). Փետրուար 25ի ուրբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ փետր. 26ի շաբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ գրիպէսէ մահացու 44 դէպք պատահած է՝ ի Թոփխանէ՝ Սթրաթի անուն խահուէճի մը։

Փետրուար 26ի շաբաթ օրուան ժամ 6էն մինչեւ փետրուար 27ի կիրակի օրուան ժամ 6, 22 դէպք։ Առաջուան բռնուածներէն 44 մեռած և 44 ապաքինած է։ Աւասիկ մանրամասնութիւնները։

Բերա՝ Տօլսպ Տէրէ՝ երեք։ Հաճի Մուրատ Բարսեղեան (ատաղձագործի աշակերտ), Հռոմի Բարսեղեան և Կարապետ Բարսեղեան (սրճաքար)։

Զալաթիա՝ մէկ։ Եէքօլի Տիմիթրի (կաղէօղ վաճառող)։

Աւաջուան բռնուածներէն մեռած է.

Բերայի զօրանոցէն՝ մէկ։ Թնդանօթաձիգ զօրաց յիսնապետ մը։

ԱՌՕՂՋԱՊԱՀԱՆԱՆ.— Կարնոյ կուսակալութիւնը փետրուար 26 թուականաւ հեռագրած է թէ Ալաշկերտի Մուսթաֆա և ուրիշ երկու գիւղերու մէջ երկու օրէ ի վեր քոլերաէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.—Ինչպէս յայտնի է ժամանակէ մը ի վեր բանակցութիւնք կը կատարուին Պ. Բաուլաէ քառասուն միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը ընելու համար՝ տարեկան չորս առ հարիւր տոկոսով։ Բանակցութիւնք աւարտած ըլլալով, պայմանագրութիւնները մատուցուած են Վահ. Սուլթանին, որ հրամայած է ըստ այմմ հարկ եղածն ի գործ դնել։ Խնդիրը հաղորդուած է Պ. Բաուլայի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Արուեստահանդէսին համար մինչեւ հիմայ տարեկան քսան հազար ոսկւոյ մօտ հասոյթ մը ապահովուած է։ Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ այդ հասոյթն իրրեւ փոխարէն ցոյց արուելով փոխառութիւն մը կնքուի և անվիճելի սկսուի Արուեստահանդէսին շինութեան։

ՌՈՒՍԻՈՅ Վահ. Աղեքսանդր Գ. կայսեր ծննդեան տարեդարձի առթիւ շաբաթ օրը ռուսական դեսպանատան մատրանմէջ գոհարանական աղօթքներ կատարուեցան ի ներկայութեան դեսպանատան գործակատար Պ. Եասովսքիի, դեսպանատան բոլոր պաշտօնէից և ռուս գաղթականութեան երեւելեաց։ Ցետոյ դեսպանատան մէջ շնորհաւորութիւնք կատարուելով, շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղուեցաւ Վահ. Աղեքսանդրի։

ՃԱՐՈՆՑԻ Բօմպայու իշխանն իւր հիւրընկալ Ահմէտ Ալի փաշայի հետ շաբաթ օրը Պոլսոյ կողմն անցաւ և Սպարապետի Դուռը, Սիւլէյմանիյէ մզկիթը, Պէն Պիր Տիրէկը, Մեծ Շուկան և այլ վայրեր այցելելէ յետոյ գնաց Ահմէտ Ալի փաշայի ապարանքն, ուր պահ մը հանգիստ առաւ և յետոյ Բերա վերադարձաւ։ Երէկ եւս Շիշլիի, Քեաղըխանէի կողմերն, ինչպէս նաեւ Վոսփորի մէջ պտոյտ մը կատարեց։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին շրջակայքը կառուցեալ միքրոսպարանութեան աշխատանցին համար, կայս. Իրատէի մը համաձայն, զորս հազար ֆրանք ամսեղաշակով ուսուցիչ մը պիտի կարդուի։

ՏԷՊ. ՄԱՌԱՔԼՈՒ, որ Փարիզէն հրաւիրուելով կայս. կառավարութեան ծառայութեանը մէջ մնած է, հիւանդանոցներու եւ բժշկական վարժարանին մէջ քննութիւններ կատարելով տեղեկագրեր մատուցած է, որոյ համաձայն բարձրագոյն հրամանաւ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի։

ԱՆՏԱՌԱՑ, հանրաց և երկրագործութեան նախարարութիւնը կանոնագիր մը պատրաստած էր ի մասին պարտականութեանց այն ընկերութիւններուն, որք պիտի կազմուին անտառներ շահագործելու համար։ Պետական խորհուրդն, որուն յանձնուած էր այդ կանոնագիր, յետ խորհրդակցութեանց այդ կանոնագրոյն պէտք չտեսնելով, որոշած է որ, յետ այսորիկ եթէ անտառուն ընկերութիւնք ուզեն անտառներ ծառեր կարել, ըստ օրինի Բ. Դրան դիմելով արտօնութիւն խնդրեն։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը ըստ այմմ հարկ եղածը գրած է նոյն նախարարութեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը ծանուցած է Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկին թէ աւստրիական կառավարութիւնը Վիէննայի օսմանեան դեսպանատան կողմէ եղած դիմումի մը վրայ՝ որոշած է որ Թուրքիոյ արտադրութեանց համար՝ ի բաց առեալ գինին՝ Աւստրիա-Հունգարիա ներածուելուն՝ ամենէն աւելի նպաստաւորեալ կառավարութեան յատուկ գործողութիւնք կատարուին։

ԿԱՐՆՈՅ նորընտիր կուսակալ Հագգը փաշա, որ Տրապիզոնէն ճամբայ ելած էր, Կիւմիւշխանէ ժամաներ է։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին մէջ յուցահանդէս մը կազմակերպուած է, ուր ի ցոյց դրուած են աշակերտաց աշխատութիւնները։ Յուցահանդէսին մէջ կը տեսնուին իւրաքանչիւր նկար մը «տեսարան մը յԱյնէմ Տաղը» զոր նկարած է Համնի Բէնան պէյ։

Ասյասօֆիայի մզկիթին կից դրուած թիւրպէն իւղանկարն զոր նկարած է Դալբասա Զիլինկիրեան էֆէնտի։

Գանիմարճլար փողոցի մէկ տեսարանը՝ Մարտիրոս էֆէնտի։

Շահզատէ մզկիթին ներքին մասը՝ Ռիզա պէյ։

Տեսարան մը ի Գարմալ՝ Քիւրքճեան էֆէնտի։

Փողոց մը ի Սկիւտար՝ Ուզունեան էֆէնտի և նմանօրինակ ուրիշ նկար մը՝ Հրանտ էֆէնտի Կիւմիւշեան։

Ճարտարապետական մասին աշակերտք գուռ մը նկարած են Ինչպէս նաեւ ապարանք մը և Համազգային Մանկանոցը։ Ղազարոս ճէրբաշեան էֆ. քէօշկ մը նկարարած է, որ այցելուած գովեստին արժանացած է։

Փորագրութեան ճիւղին աշակերտք պատրաստած են վերատառութիւն մը, որ կը պարունակէ կայս. Թուղրան եւ «Բասիշահըմ չօք եաշա» բարեմաղթութիւնը։

Արձանագրութեան ճիւղէն այս տարի միայն ձիւանի Պրիսթ էֆէնտի վկայական ստացած է։ Այդ աշակերտ մարդու գլուխ մը չինած է դաճէ։ Եսատան Տիգրան էֆէնտի ալ մարդու գլուխ մը չինած է։

Աշակերտներէն Մէհրաբ եւ Գէորգ էֆէնտիներն մեծ արձանի մը փոքրը չինած են։

ՍՈՎԱՑԻՆ նախարարութեան զինուորական ատենին նախագահ Միրլիվա Մէհմէտ փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, մեռաւ։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Փետրուար 19էն 25, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 304 մահեր պատահած են, որոց 167ն այր և 137ք՝ կին։ Ասոնց 152ն խալամ են (74 այր, 78 կին) 133ք՝ քրիստոնեայ (81 այր, 52 կին) և 19ք՝ հրեայ (12 այր, 7 կին)։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան յանձնարարութեանը համաձայն, գրած է թաղապետական շրջանակաց տեղեկագրել թէ իւրաքանչիւր շրջանակի մէջ ո՛րչափ ջրհաններ կան և որչափ ջրհանկիրներ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան կողմէ կարգեալ շրջուն քննիչներ ամէն տեղ պտըտելով պիտի հսկեն որ դպրոցականք անպատշաճ վիճակի մէջ չգտնուին։ Այդ պաշտօնեայք նոյնպէս քննութիւններ պիտի կատարեն վարժարանաց ներքին վիճակին նկատմամբ։

ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Դալիպ պէյ, որ դատական ինչ ինչ քննութեանց համար Սամսոն կը գտնուէր, Տրապիզոն վերադարձեր է։

ՋՈՒՐԵՐՈՒ մէջ գտնուած գործարանաւոր մարմինները վանելու համար պէտք եղած թուով զոհէ գործիներ բերել պիտի տրուին ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ։

ՃԻՏՏԷ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է Ճիտտէի նաւահանգստին առջեւ քարափ մը և նաւամատոյց մը չինել։

ԵՒԴՈԿԻՈՅ զտարանէն 50,000 օխա պըղինձ բերել պիտի տրուի զինուորաց յատուկ պղնձեայ անօթներու պատրաստութեանը համար։

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ դեսպան Պ. Վան Թէթա, որ Պերլինի դեսպան անուանուած է, տասը օրէն պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ յոյն տիկնանց ընկերութեան պարահանդէսէն հաւաք ոսկի հասոյթ դոյանալով, եղած ծախքն՝ երկու հարիւր յիսուն ոսկի մնացած է։

ՀԱԼԷՊԷն կը գրեն թէ շրջակայ անապատն ու գիւղերուն մէջ անցեալ տարուան երաշտութեան և այս տարուան ձմեռուան սաստկութեանը պատճառաւ ոչխարաց մէջ հիւանդութիւն մը երեւան եկնելով հարիւրին տասնտասնըհինգ կորուստներ կը պատահին։ Տեղական կառավարութեան կողմէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած են։

ՄԿԻՒՊի մաքսատան անցեալ նոյեմբերէն սկսեալ երեք ամսուան հասոյթն եղած է 274,397 ղրշ., անցեալ տարուան նոյն ժամանակամիջոցէն 102,585 ղրշ. աւելի։ Այնէն առնուած են 85,029 ղրուշի ապրանք, որոյ 84,786 ղրուշնոյը վճառուելով, 243 ղրուշը յաջորդ շրջանին փոխանցուած է։

ԱՇՏԱՐԻ կուսակալ Հասան Թէֆիմի փաշա, որ Զէյտի գացած էր, Իզմիր վերադարձեր է։

ՄԻՋԵՐԿրԱԿԱՆի անգլիական նաւատորմէն մարտանաւ մը ուրբաթ օրը Իզմիրի նաւահանգիստը ժամաներ է։ Սէլանիկ գտնուող ֆրանսական մարտանաւ մ՚ալ ճամբայ ելեր է Իզմիր երթալու համար։

ՊՐՈՒՍԱԷն կը հաղորդեն հետեւեալ ցաւալի արկածը։ Զարեհ Սաաֆեան պանդուխտ մը անցեալ շաբթու գիշեր մը իւր կնոջ հետ աներոջը տունը գացեր և բաւական ժամանակ դուրս ճանալէ յետոյ տունը վերադարձեր է, սակայն զրան բանալին հետն առած չըլլալով և դրան վրայ ալ ուրնակ չգտնուելով ունեցած ըէվոլվէրն հաներ և կոթովը դուռն զարկեր է։ Հրաղէնը ծանդուած ըլլալով կարծեր է թէ կրակ չառներ, սակայն դուռն դարկած պահուն պայթելով Զարեհ կուրծքէն վիրաւորուեր և անմիջապէս մեռեր է։

ԱՆՁԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Առջի գիշերն ի Բերա Բօլ Թիմոնի անուն խաբացի մը ինքզինքը սպանեց, ըէվոլվէրի հարուած մը պարպելով գլխուն։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Իսմայիլ անուն մարդ մը, որ Մուսա անուն ուրիշ մարդու մը աչքը վիրաւորած էր։

ԱՆՎԱՅԵԼ ԼԵԶՈՒ.— Թէրլիքճի Տաքէս անուն մարդ մը անվայել լեզու մը գործածած ըլլալով ձերբակալուած և հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԱՐԿԱԾ.— Շաբաթ օրը Պոլսոյ կողմը Զէյնէպ անուն կին մը տանը ջրհորին մէջ ինկաւ, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցաւ։

Ա Զ Դ

ԾԽԱԽՈՏԻ ԲԷՅԻԼԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի բաժնետերաց թէ վարչական ժողովին իր 16 փետրուարի նստին մէջ որոշած է 1309 տարւոյ շահուց ի հաշիւ զեղեալ դրամագլխէն հարիւրին վեց շահաբաժին տալ։ Ըստ այդ որոշման, թիւ 10 կտրոնին ի հաշիւ պիտի տրուի

ի Փարիզ, ի Պերլին և
ի Վիէննա 12 ֆրանք
ի Լոնտոն 9 շիլին 7½ քէնս
ի Կ. Պոլիս ոսկեղբամ 52,80 ղրուշ

Յառաջիկայ մարտ 10էն սկսեալ հետագայ տեղերու մէջ պիտի վճարուին։ Պրոքսիները նոյն տեղերը պատրաստ կը գտնուին բաժնետերաց տրուելու համար։ Ցոյց տրուելիք կտրոններն իրրեւ ընդունագիր հինգ օր վաղ պիտի գրուին և 12 ֆրանքին վճարուած ըլլալն հաստատող դրոշմով մը դրոշմուելէ յետոյ իրենց տէրերու պիտի վերադարձուին։

Կ. Պոլիս } Օսմ. կայս. Պանքա
Փարիզ, Լոնտոն }
Պերլին Պ. Ս. Պլայխրէօտէր
Վիէննա Բռէտի Անշթալտ

987 3—3

Ա Զ Դ

Պոլիս Սուլթան Համիտի կողմէ նորոգ կառուցեալ Թոփխանայ խանի շինութիւնք գրեթէ աւարտած եւ Բասմաժին մէջի մաղազաներու եւ սենեակներու բաժանումները միայն մնացած ըլլալով, ներկայիս կը ծանուցուի թէ անոնք որ կը փափաքին յիշեալ Բասմաժի մէջ սենեակ կամ մաղազայ վարձել կրնան այժմէն այցելել եւ բանակցութեան համար դիմել Թոփխանայ Եղբարց ի Հաճօրլը խան թիւ 20 և բանակցիլ իրենց հետ։ 986 2—4

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳ, 10 Մարտ. — Կայսրն պաշտօնապէս կը հերքուի ֆրանսական թերթի մը այն լուրը թէ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միջեւ զինուորական պայմանագիր մը ստորագրուած է։

ԼՈՆՏՈՆ. —Թէհրանի դեսպան Սըր Հէնրի Լասէլս անգլ. դեսպան կարգեցաւ ի Փեթերսպուրգ։

—Պ. Կլատսդոն աղէկցաւ հարբուխէն։ Բժիշկները պատուիրեցին որ Նորէն հարաւային Եւրոպա երթայ։

ԿԱՀԱՒԱԹ. — Ապուներու ցեղը պատժելու համար Անգլիացւոց զրկած զօրախումբն, երկու օրուան պայքարէ ետքը, պարտաւորեցաւ ետ դալ։ Անգլ. սպայի մը հրամանաց ներքեւ գտնուող 30 զինուորաց գումարտակ մը ջարդուեցաւ։

ՏՐՊԼԻՆ. — Փառնէլեան ինն երեսփոխանք յայտարարութիւն մը հրատարակեցին ծանուցանելով թէ Լորտ Ռոզպէրիի նախարարութեան համար վստահութեան քուէ պիտի չտան։ (Իրլանտական կուսակցութեան մեծագոյն մասն, իբր 70 երեսփոխանէ բաղկացեալ, ի նպաստ նոր նախարարութեան պիտի քուէարկէ)։

Վակտրան

ԼՈՆԴՈՆ, 28 Փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽՈՒՍԱԳՐՈՒՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 ½
3 » Փարիզի »	22 75

ՕՍՄԱՆԱՆ ՓՈՆՈՂԻՆԵՐ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)		26 35
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	Դ.կ.	26 13
Դէս օրին		26 13
Թաղվիլաթը Օսմանլիէ երէկ երեկոյ		— —
» » ժամ 3ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն	Սէրի Դ.կ.	57 50
»	» Ա.	36 50
»	» Բ.	27 50

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԵՐ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Քօնս	» »	3 05
Օսմ. Շանմէ է վալէօր	» »	4 10
Ռէժի	Օսմ. Ոսկի	20
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ. Ապաշովագր. Ընկ	» »	310
Ռուսվէլիի երկաթուղի	ֆր.	111
Բաժնեթղթոց Լաւրիօնի		39

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 15
Մարք (Գերմանական ոսկի)	»	107 10
Ռմբէրիալ	»	90
Քրիմից	»	51 15
Իսպպ Քրեդարամ	»	8 52
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	198 04
Մարք արծաթ	»	103
Մէճարլիք	»	97
Թասֆիյէ	»	5
Տոկոս Ղալաթիոյ Ռակարանի	»	— —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՒՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 10 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 75
» » Նոր 3 ½ %	106 30
Օսմանեան բանկայի Ակտի Դ.	24 32
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	500 62
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	479 37
Օսմանեան երկաթուղի	111 87
» Ռէժիի բաժնեթուղթ	453 12
Պանք Օթոման	626 25
Քրէտի Լիոնէ	787 50
Իտալական Ռանթ 5 %	74 50
Եգիպտական միացեալ	520 62
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 215
Օսմանիէ (Օսմանեան բանկայի)	445

ԼՈՆԴՈՆ, 10 Մարտ

Անգլ. բանկայիսկ		99 87
Օսմ. »	Սէրի Դ.	24 06
» »	» Ա.	58
» »	» Բ.	37
» »	» Գ.	25 25
Օսմ. փոխառութիւն 1871		104 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէ Ֆանս Լոն)		102 55
Պանք Օթոման		15
Այտընի երկաթուղի		13 50
Գասապլի երկաթուղի		15 50
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)		103 37
» առանձ. (բրիվիլէժիյէ) 1890		— —
Ֆօսմանիալ (փոխառ. Ռոշիլտ)		104 75
Հելլենական 5 %		28 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25 362

ՊԵՐԼԻՆ, 10 Մարտ

Օսմանեան երկաթուղի	103 80
Օսմ. Ռէժի	— —
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 370
» Փարիզի »	80 85

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Մարտ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125
» Փարիզի »	49 52
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ	221
» երկաթուղի	54 20

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 10 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 68
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. բանկայիսկ Ակտի Դ.	24 30
Օսմ. երկաթուղի	111 75
Օսմ. Ռէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթոման	627 18

ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԷՕՏԷՄԻՇ(*)

Բաղումք գուցէ չունին ընդարձակ տեղեկութիւն այս քաղաքիս վրայ։

Էօտէմիշ կը գտնուի Այտընի կուսակալութեան մէջ և Զմիւռնիայէ գրեթէ 63 մղոն հեռի է դէպի հարաւային արեւելեան կողմը։ Ի հնումն Զմիւռնիոյ հետ հաղորդակցութիւնը կը լլնեը կարաւաններով և կառքով, բայց այժմ ի շնորհս Այտընի երկաթուղւոյ գծին, որ հոս եւս ճիւղ մը արձակած է, երթեւեկութիւնը յանչափս դիւրացած են։ Քաղաքս առաջնակարգ ֆայտոֆոմութիւն մ՚է և կարելի է որ յապագային Դարբ-բրեջութեան փոխուի իր կեդրոնական դրիչ և 60է աւելի գիւղերէց համար։ Տեղւոյս բնակիչք կը հաշուին 20,000, որոց մեծամասնութիւնը Թուրք է. բաւական Թուով Յոյներ եւս կան։ Հայք 250 տուն կը հաշուին. Էօտէմիշ դաշտային գիրք մը ունենալով գրեթէ զուրկ է բնական գեղեցկութիւններէ, բայց սքանչելի և արգաւանդ դաշտ մը ունի յորում թեղենիք և այգեստանք ամեն ուրեք կը տեսնուին։ Տեղւոյս գլխաւոր վաճառականութիւնը Թուզի, չամիչի և ոստոստեայ վրայ է։ ամառուան մէջ շոգեկառքն յառաւօտ ցերեկոյ անդադար բեռ կը փոխադրէ։

Դէպի հիւսիսային արեւելեան կողմը կը կենայ Թէմլոս, այժմ Պոզ-Տաղ կոչուած, լեռնագագաթն։ Քաղաքս շատ հին վայր մը չէ և հնութիւններէ զուրկ է գլխովին։ Արեւելեան կողմը Պիրկի անուամբ հին քաղաք մը կայ, որ ցարդ գոյութիւն ունի։ կը կարծուի թէ Փիլադիլֆոյ մայրաքաղաքն էր։ Անիկ ունեցած եմ քանիցս այցելել հոս և հնախուզի մը յատակաւոր եռանդը ի խնդիր եղած եմ հնութեանց։ Միայն հին բերդի մը աւերակն և մի քանի անանուն հնութիւնք կարող եղած եմ տեսնել։ Ցեմսերու արձանի է հոս գտնուող մեղկիթ մը որու մէջ ուրիշ դոյնզդոյն քարերէ շինուած է։

Բացմիցս լսած էի թէ ասկէ չորս ժամ հեռաւորութեամբ, Թմլոս լերանց գագաթներէն մէյն վրայ գեղեցիկ լիճ մը կայ, բայց տեսնելու բարեբաղդութիւնն չէի ունեցած։ Անցեալ ամառ մի քանի ընկերաց հետ ուղեւորութիւն մը ըրի այդ կողմը զոր տեղացիք կէօլճիւկ եսկլասը կը յորդորէին։ Օգոստոսի վերջերն էր. կէս օրէն ժամ մը վերջ յոգի անկանք։ Ճամբան օգոստոսի վառ արեգակն զմեզ այրեց տոչորեց։ Ցետ մի ժամու ճանապարհորդութեան հասանք կենեվ կոչուած գիւղակ մը. անդ զովանալով կողոզուրամ մը առինք։ Այս գիւղ կը կարծուի որ ձեռնովայնեարէ մնացեալ գիւղ մ՚է։ Քիչ յետոյ մեր ճամբան շարունակեցինք։ կ՚անցնինք օձաստոյտ ուղիներէ, մացառախիտ անտառներէ։ կ՚անցնինք գաշտեր, բլրակներ, ձորեր, ծորդներեր. վատակաբեկ և քրտնաժ

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ
ՀԱՍՈՑԹԻՒ ԴԱՆՁՄԱՆ

ՄԱՍՆ Ա.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ

Հասոյթից գանձման համար հետեւեալ Կանոնագիրը հրատարակուած է, որ վաւերացած է կայսերական Իրատէով.

Յօդ. Ա. — Ներկայ կանոնագրոյ տրամադրութեանցը համաձայն կը գանձուին այն տուրքերն, զորս Օսմ. կայս. կառավարութիւնն ուղղակի սահմանած է՝ մասնաւոր օրէնքներու համաձայն։

Յօդ. Բ.—Առաջին յօդուածին մէջ նշանակեալ տրոց գանձման պարտականութիւնը մի միայն կը վերաբերի սոյն կանոնագրոյ սահմանած միջոցներուն։

Յօդ. Գ.—Հասոյթից գանձման համար սոյն կանոնագրոյ մէջ սահմանուած առանձնաշնորհեալ տրամադրութիւնք՝ ընդհանուր օրինաց նոյն մասին ցոյց տուած կանոններէն մասամբ բացառիկ կերպով վի գործ կը դրուին։

Յօդ. Դ.—Տուրք վճարող անհատներն պարտաւոր են հպատակիլ այն տրամադրութեանց, զորս ներկայ կանոնագիրը կը սահմանէ իրենց համար։ Սոյն տրամադրութեանց հակառակ վարմանց հետեւանքն ալ ներկայ կանոնագրով սահմանուած է։

Յօդ. Ե. — Իւրաքանչիւր նահանգի, գաւառի կեդրոն գաւառակներու և չրջակայ գաւառակներու մէջ՝ քանակութիւնը՝ գաւառակին ընդարձակութեան և հասոյթից ոլորանութեան համեմատութեամբ որոշուելու պայմանաւ, որոց գանձումը կը կատարուին ոստիկան-զինուորաց յաւելեալ հետեւակներէ ու հեծեալներէ կազմեալ հաւաքիչներու կումարտակներ ինչպէս նա և իւրաքանչիւր գիւղի ու թաղի մէջ գանձողներ, որք Մուխթարներն են։ Մուխթարները կանուանուին ըստ մասնաւոր օրինաց։ Հաւաքիչ գումարտակներու անհատներն ալ կ'ընտրուին իրենց պարտականութիւնն ի գործ դնելու բաւական կարդալ ու գրել գիտցող ու կարող անձերէ և կը պաշտօնավարեն նոյն գումարտակներուն մէջ։ Այդ գումարտակներ պիտի հպատակին այն յանձնաժողովին, որ գաւառակաց մէջ պիտի կազմուի գայմազամին նախագահութեամբ՝ եմտական պաշտօնէէն, ի պահանջել հարկին օգնականէն, Թաքուի քաղաքագլուխն ու Պէօլիւք աղասիէն, գաւառաց մէջ՝ կառավարիչներու նախագահութեամբ՝ հաշուակալէն, տրոց ու Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայներէն ու Թապուր աղասիէն, նահանգաց մէջ ալ կուսակալին նախագահութեամբ՝ Տէֆթէրտարէն, տուրքերու տնօրէնէն, Տէֆթէրխանէի պաշտօնեայներէն ու Ալայ Պէյլիէն։ Այդ յանձնաժողովներ շաբաթն առ նուազն երկու անգամ ի նիստ գումարուելով միմիայն հասոյթից գանձման վերաբերող գործերով պիտի զբաղին։ Գումարտակներն՝ իրենց զինուորական հանգամանքին վերաբերող պարագաներու համար կը գտնուին ընդ հրամասարութեամբ Ալայ Պէյլիին, Թապուր Աղասիին և Պէօլիւք Աղասիին, իսկ հասոյթից գանձման մասին համար ալ պարտին եմտական և ի հարկին քաղաքային պաշտօնէից կողմէ տրուած հրամաններուն համաձայն գործել։

Յօդ. Զ.— Հաւաքիչներու ամսաթոշակներն ու ռոճիկները պիտի սահմանուին՝ իրենց գանուած տեղերու ոստիկան-զինուորաց ամսաթոշակներուն և ռոճիկներու քանակութեանը համեմատութեամբ։

ՄԱՍՆ Բ.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՒԱՔՉԱՑ

Յօդ. Է. — Հետիոտն հաւաքիչներու, քաղաքաց գիւղաքաղաքաց ինչպէս նաեւ հեծեալ հաւաքիչներու և պարտականութիւնն է քննել թէ գիւղերու հաւաքողք յետագայ յօդուածին մէջ նշանակեալ տէրութեան սեպհական հասոյթները ժողովուրդէն գանձելով յանձնած ու ղրկած են կառավարական արկղերուն թէ ոչ, նոյնպէս պարտականութիւն ունին հետամուտ ըլլալ որպէս զի հաւաքողք գանձման գործին մէջ անփոյթ չգտնուին և ամեն ոք իւր պարտքը վճարէ։ Դրամի ընաւ ձեռք չպիտի դպցնեն միանգամայն չպիտի կրնան այդ պարտականութենէն զատ ուրիշ գործի ծառայել։

Յօդ. Ը.—Հաւաքիչներուն կողմէ գանձելի հասոյթից տեսակներն են՝

Ա. Կալուածական տուրք։

Բ. Արպղիի տուրք։

Գ. Տեղացի և օտար արհեստաւորաց թէմէթթիւի տուրքը։

Դ. Տասանորդի տրոց այն մասն, որ հողի վրայ բաժնուած է։ Նոյնպէս էնօրիկացուած մասն որ փոխարժէքի վերածուած է։

Ե. Ոչ—մահմետական ժողովրդեան զինուորական տուրքը։

Զ. արձանագրութեան ծախուց փոխարէնը։

Է. Թափուի հասոյթը։

Ը. Վերոյգրեալ եօթը տուրքերու յետամնացները։

Հաւաքիչք զատ զատ պիտի հաւաքեն այս ութ տեսակ հասոյթները։ Հաշիւներն եւս զատ զատ պիտի արձանագրեն իրենց տումարներուն մէջ։

Յօդ. Թ. — Գաւառակաց եմտական պաշտօնեայք ամեն տարի յունուար ամսոյ սկիզբէն մինչեւ փետրուարի վերջը կը պատրաստեն իւրաքանչիւր թաղի ու գիւղի տրոց քանակութիւնը պարունակող հաւաքական աբրիներն և իւրաքանչիւր անհատի բաժնին ընկած տրոց ընկերբերները ինչպէսնաեւ զինուորական տրոց բաշխում, ցոյց տուող մանրամասն տումար մը, որք հաւաքիչ գումարտակներու միջոցաւ կը յանձնուին Մուխթարներուն՝ ընկալագրելով։

Յօդ. Ժ.—Նախորդ յօդուածին մէջ նշանակեալ հաւաքական աբրիներու իւրաքանչիւրին պարունակած գումարները վերոյշանակեալ պայմանաժամանն մէջ եկմտական դիւանատան կողմէ յատուկ տումարի մը մէջ կ'արձանագրուին. նոյնպէս յետամնացներն ալ նախապէս և տասանորդի տրոց սահմանուած պահուն։ Իւրաքանչիւր ամսոյ մէջ իւրաքանչիւր գիւղի ու թաղի մէջ օրշամի տուրք որ գանձուի, նոյն դիւանատան կողմէ ծանօթութիւն կը տրըուի վերոյնշանակեալ տումարի արձանագրութեանց առջեւ։

Յօդ. ԺԱ.—Հասոյթից գանձման ժամանակը հասնելուն, տաքիր՝ նախորդ յօդուածին մէջ յիշուած տումարին տասը գիւղով եթէ հաստատեն, թաղի մը կամ գիւղի մը տուրքերը վճարուած չեն, այդ տեղերն երթալով հաւաքողք հաշիւները պիտի քննեն և եթէ գտնուին պիտի հաւաքողներ՝ այսինքն Մուխթարներ, որք դրամ իւրացուցած են, այնպիսիները գաւառակին կեդրոնը պիտի ղրկեն։

Յօդ. ԺԲ.—Հաւաքիչք պարտին ամեն տարի մարտ ամսէն տասնըհինգ օր առաջ կալուածական տրոց վարչութենէն ստացուած տեղեկութեանց վրայ, թաղերու և գիւղերու ծերոց ժողովներուն յանձնել Իտարէի ժողովներու կողմէ տրուելիք վինուորական տրոց բաշխման տեղեկագրերն, որք ցոյց պիտի տան իւրաքանչիւր թաղի կամ գիւղի՝ ժողովրդեան թուոյն համեմատութեամբ պահանջելի զինուորական տրոց քանակութեան գումարը։ Այդպէս բաշխման տումարները պատրաստել տալով մէկ օրինակն յանձնել նոյն թաղի կամ գիւղի հաւաքողին և մէկ օրինակն ալ հրատարակութեան տալ։ Իւրաքանչիւր թաղի և գիւղի զինուորական տրոց քանակութիւնը վերոյնշանակեալ տումարին մէջ արձանագրելու և ամեն ամսուան մէջ եղած գանձումները նոյն տետրակին մէջ նշանակել տալու համար դիմել եմտական պաշտօնէին։

Յօդ. ԺԳ.—Հաւաքիչ գումարտակներու անդամք՝ Բ. յօդուածին մէջ նշանակեալ հասոյթներէն զատ՝ տէրութեան բոլոր պահանջքներն պարբ ունեցողները կը կոչեն ու զանոնք կը հետապնդեն՝ եմտական դիւանատանց պահանջման ու յայտարարութեանը վրայ։

Յօդ. ԺԴ. — Հաւաքիչ գումարտակներն մինչեւ որ մասնաւոր հրաման մը չընդայ ձեռնամուխ չպիտի ըլլան շահակից Բէժիի մթերանոցներէն գանձուած և առժամաբար Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչութեան Թողուած ծխախոտի տասանորդին ինչպէս նաեւ ծանօթ փոխառութեանց իբրեւ փոխարէն նոյն Վարչութեան թողուած տասանորդներուն և տուրքերուն։

ՄԱՍՆ Գ.

ԳԱՆՁՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Յօդ. ԺԵ. — Կալուածական տուրքը, զինուորական տուրքը, բնիկ արհեստաւորաց թէմէթթիւի տուրքը ինչպէս նաեւ տասանորդի և այլ տուրքերու փոխարժէքի վերածեալ մասը կը գանձուին որոշեալ մասնավճարներու ժամանակին։ Օտար արհեստաւորաց թէմէթթիւի տուրքը, արձանագրութեան ծախուց փոխարժէքն և Ռէվէրէրու գինը մէկ անգամէն կը գանձուին։ Տասանորդի տուրքը, մաքատաւորքն և այլ հասոյթներն ալ ուահմանուած պահուն։ Եթէ մէկ քանի մասնավճարներն և կամ մէկ տարուան տուրքը մէկ անգամէն վճարողներ ըլլան՝ կընդունուին։

Յօդ. ԺԶ.— Եթէ գտնուին այնպիսի անձեր, որք որոշեալ ժամանակին ու մասնավճարի պայմանաժամին չը վճարեն՝ տէրութեան հասոյթներէն իրենց ունեցած պարտքը, գիւղերու և թաղերու հաւաքողք այդ կարգի անձերը ցոյց պիտի տան հաւաքիչներու, որք՝ գիւղերու մէջ ծերոց ժողովներուն եւ գաւառակաց մէջ ալ Ե. յօդուածին մէջ նշանակեալ մասնաւոր յանձնաժողովին պիտի ներկայացնեն զայնրս եւ այդ կերպիւ պարտքերնին պիտի գանձուի։ Եթէ նորէն չվճարեն այն պարագային մէջ ի բաց առեալ առաջին՝ պարտականն իր վիճակին համաձայն տանը մատակարարութեան բաւականացող կարասիները, երկրորդ՝ արհեստաւորաց ձեռաբուեստին յատուկ գործիքները, երկրագործաց գործիքները, երկրագործութեան անասունները, սերմի յատուկ արմտիքներն եւ հասոյթից կառավարութեան յատուկ բաժինը, միւս բոլոր գոյքերէն ինչպէս են հագուստներ, արմտիք, անասունք, կահ կարասի եւ չարժուն ուրիշ ստացուածներէ պարտաց բաւականացող քանակութիւնը ի վաճառ կը հանուի յանջորդ յօդուածին տրամադրութեան համաձայն եւ արդիւնքը կը յանձնուի կառավարական արկղին։

(Մնացեալը վաղը)

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ
ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԴԱՒԱՌՈՒ

ԵԹԷ տեղւոյն հարսանեկանց սովորութեանց վրայ խօսիլ հարկ ըլլայ, ուրիշ գաւառներէ աւելի արգահատելի կացութեան մէջ պիտի գտնենք այդ սովորութեանց մասին։ Վերջին օրերս տիրող առեւտրական տագնապալից կացութիւնն որքան երկիւղ պէտք է ազդէ աղքատիկ ժողովրդեան վրայ, որոյ մտածութեան խորին առարկան պէտք է լինի իւր ապագայի նիւթական բարեւաւութեան խնդիրն։ Եւ սակայն, փոխանակ այնուհետեւ ընդհանուկն աղքատիկ դասն այնքան անելու կարծանիչ ծախուց դուռ կը բանայ որ ի վերջոյ կ'սկսի իւր անմոռութեան վերայ ողբալ օրերով։

ԺԲ. Ժողովրդեան Քաղաքացեանց ապրած երկիրը

Ժողովրդեան մը կրթութեան ո՞ր աստիճանի յառաջացած լինելն հասկնալու համար լաւ կ'ըլլայ փնտռել այդ ժողովրդեան մէջ «բամբասանք»ն որ տնաւեր ունակութիւն մը կամ սխալ մը է։

Տեղւոյս ժողովրդեան մեծագոյն մասին տիրացած է Տանտիկինը տանը մէջ արդէն իրեն դրամագլուխ ըրած է բամբասանքը, տուէնն դուրս կրնին իրեն համար վհան մ'է այդ։ Բաղնիք, այցելութիւն, եկեղեցի, հարսնիք միշտ իւր հետն է դա «սա սանկ, նա նանկ, ազիկ եւ երիտասարդ, հարս և փեսայ, չրջագեստ և ոսկի, ապարանջան և օղակ» պռոշ և մեռեալ, գեղեցիկ և տգեղ»։ Ահա ասոնք են իր բամբասանաց առարկայները։

Գ. Կրթութեան պակասութիւնը

Այս եւս անուրանալի իրողութիւն մ'է որ մինչեւ անգամ սիրելի ննջեցեալի մը դագաղին մօտ փոխանակ արիւն արտասուք թափելու, բամբասանք և անվայել ձայներ կը լսուին։ Թողունք այն հարսանեկան մեծաշուքնդ օրերն ուր օղէն զզվեալ չէնք գիտեր թէ ինչպէ՞ս գբօսնուք, որո՞ւն դէմ կծու խօսքեր ուղղենք։ Թէպէտեւ այս թերութիւնք օտար ազգաց մէջ եւս տեսնուած են միշտ, բայց ասոնք չափը չեն անցուներ։

Դ. Ոնթոլալ-Ռեան ապրելոյս-Ռեան

Երբ երիտասարդ մը կուզէ ամուսնութեան դռնէն մտնել, կսկսին յարմար օրիորդներու ձեռքն ուզել անոր ծնողք։ Եթէ հակառակ բան մը պատահի աղջկան ծնողաց կողմէն, յանկարծ երիտասարդը իւր խելապատակին փչածին պէս թշնամական գրպարտութիւններ կընէ աղջկան, այնպէս որ ընդ երկար կը տեւէ այդ սխալկալութիւնն, և երբ ուրիշ աղջկան մը հետ նշանուի, հարսանեաց օրն այն աղջկան (որու ծնողաց դէմ որ կը պահէր) կսկսի ծանր ծախքերու տակ մտնել ըսելէ տալու համար թէ «տես մեր խելօք ազգարն որքան քաջ է որ ուրիշներէն աւելի մեծաշռինդ կընէ իւր հարսանեկան հանդէսը։»

ՍՏԱՆԱ ՈՍՊ

ԵՐԵԿՈՅԹ Ի ՌՈՊԼԻՐԴ ԳՕԼԷՃ

Ուրբաթի իրիկուն, եւրոպական ժամ 8ին վարժարանիս նորակառոյց որահին մէջ երեկոյթ մը տրուեցաւ ի նպաստ Հիտարի աղքատաց։ Վարժարանիս վերաբերեալներէն ի զատ Պէպէքի և Հիսարի զրեթէ բոլոր Անդլիացիք մասամբ աղքատաց նըպաստ մը բրած ըլլալու զովելի նպատակաւ և մասամբ հաճելի ժամանակ մը անցընելու համար, փութացած էին ներկայ գտնուիլ իրենց ապկին յատուկ եղած ճըշդապահութեամբ։

Երեկոյթին կարգացոյցը ձոն չէր այնքան, այլ իւր զանազանութեան պատճառաւ հաճելի. կը բաղկանար նուագէ, երգերէ և արտասանութիւններէ։ Սոյն երեկոյթի գլխաւոր փայլն էր Միս Թոմսըն, ապլուէի մը որ երեք կտորներ արտասանեց ի բերան և ընտիր երգ մը երգեց։ Արտասանութեան միջոցին իւր ձայնին երաժշտական ներդաշնակութիւնը, այնքան ճարտարօրէն և պատշաճօրէն ի գործ դրած ձեռաց և նոյն խակ մատանց շարժումները, իւր շեշտերը, բառերու և նախադասութեանց մէջ ի բաբուն ճշգրիտ արտայայտութիւնը, այնքան ճարտարօրէն ի յայտ կածէին արտասանեալ կտորին ոգին և իմաստը, որ ամեն ոք հմայեալ եւ մոռնալ տալին ըստ Թեանկ կոնդիտորէր տաղանդաւոր անգլուհւոյն և ի վերջոյ կը ծափահարէր։

Մր. Պօպ անուն Ամերիկացի երիտասարդ թէնօրն եւս մասնակցեցաւ երեկոյթին, երկու երգեր երգելով որք արժանաւորապէս գնահատուեցան հանդիսականաց կողմէ։ Վարժարանիս ուսանողներէն կազմեալ քառեակ մը երկու երգերով առաւել ևս հաճելի գործեց երեկոյթը։ Նմանապէս ուսանողներէն Պ. Պ. Մուրէն Հալպաճեան և Զինաս Մատթէոսեան դաշնակի վրայ նուագեցին միատեղ Բրամ-Էս կալոփը որ մեծ ընդունելութիւն գտնելով կրկնումը խնդրուեցաւ։ Լաւ կերպով գնահատուեցաւ նաեւ վարժարանիս ուսուցիչներէն Մր. Մըզրիի դաշնակի վրայ Ֆաուստի Մարշը։

Փետր. 25, 94 Ց. Ս. ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

Բուռնէլի-Հիսար

Վատի անտի

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱՅԻՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Ինֆլուէնցայն դարմանը գտնուեր է. բայց գիտէ՞ք որտ կրոմէ. Բասդէօրի՞ մը, Բիֆայֆերի՞ մը, նշանաւոր բժիշկի՞ մը ո՛չ, Իրլանդայ նահանգին մէջ գտնուող մատաղատի փիղի մը Եումպօ անուն, որ մինչեւ հիմակ գտնուած թանձրամորթներուն էն մեծը կը կարծուի։

Անցեալները Եումպօ պաղ կ'առնէ. տասերկու ժամ շարունակ տենդոտ մինաձգութիւններ կունենայ, սատկի սիրտնեղ կ'ըլլայ,

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ 1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ.

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ 20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑՔ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ Ելշնոլն յամի 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի գար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետերերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ էրամատերերն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր պատճառն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարով որ կարող է հրդեհի ենթարկուիլ։

618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր խշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԻՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիոն խանի անկիւնը։

ԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԼԻՐՈՒԲԼԻՐ

Քէբ վէ Միս վէ Հաճարն հիւրերինուէ պուլուանան սապիրը նահանջ իշուն մահալինէ մէկերի մի նարասապա վագ օլուանան էյրպարը պարտամ ինանուն թալիպ օլանլարին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տաիրէսինէ կէլմէկերի իլան օլունուր։ Նօ. 27 3—3

Նիզամիէ թահնիյէ իտարէսինէ 310 սէնէսի մարտընտան նիսանը նիհայէթինէ գատար հաբլ օլաճագ բէրէք վէ սայիրէնին էսանը օսմանլը լիրասը 100 գրշ. օլարագ նագտէն վէ բէչինէն վիրիլէրէք գալտարրլմագ իւզրէ ֆիրուսիթ օլունանագ գալան քէբէկին պէհէր ճէտիտ գրեէսի 7½ փարայա վէ ինճէ բէբէկին 8 փարա 35 սանթիմէ վէ բաարլան 9 փարայա, բագմանան 10 փարայա, խալիս չէվրէնտինին 4 փարայա վէ գարամօրն 3½ փարայա, ատի չէվրէնտի վէ զամբլ վէ թօգ վէ թօֆրարին 1բէր փարայա իրթիրասը թալիպի եօհտէսինէ օլուագ մարտը լուսինին 1ինճի սալը կիւնի գարաբը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100ա 5գամմ գաալ օլունաճարը ճիհէթէ իրթիրասընա թալիպ օլանլարին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տաիրէսինէ կէրէկերի իլան օլունուր։ Նօ. 28 3—3

ԱՅԷՐԻ ՁԷՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Ձէրրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հաբրաչիները, հազերը, կոկորդի վէրրը, փոդացաւը, ոսրբորումն հազագի, ոսրբորումն շնչափողի, շնչարգելութիւնն եւ այլն։

Այս գեղը դրաշալի կերպիւ կը զօրանչէ տկար Ուրեքը, կը հանգարտեցնէ Ուրայնի զգուումները եւ կապուտ հազի եւ յաճախագեալ Ուրախտի համար Մակ դարմանն է. որ հզօրապէս կ'սիրտիւ ու կը դասարէ։

Այէրի Ձէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ հաճար ստացած է իրրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտնինը ի լոյս ընծայեց, նորա՝ կոկորդի եւ Ուրայնի տկարութեանց վերայ ունեցած ուժին եւ մեծագոյն նուաստ ազդեցութեանն է, որով մանկանցն իւր ուսաբինութեանց չատագոյն եւ գաշոպանը կը հանդիսանայ։

Ձէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան հաճար հարմար ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է նաեւ համով։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քովն կեդրոնապէս ի Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպսլսոյ։ 906

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ՆԻՒԻ-ԵՒՈՐՔԻ Ա.Գ.ԼԻՍ; Կ. ՊՈԼՍՈՅ Ե ՕՍԵՄԱՅԻ ԴԷՊ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ ՈՐԴԻՔ Ա ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բաէրմօ	3200
Անգէլօ	3000	Կոլիէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլօ	5500	Կիդանս	2200	Բլանս	1500
Արկս	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիստոն	3000	Կրօտոն	2200	Բուհրդ	2800
Պասանս	3000	Հիրօ	2000	Բրիպրդ	4400
Պորտինս	2200	Հիտալկօ	3000	Բինարտս	3200
Պրավդ	2000	Հինտու	7000	Բոլսս	3000
Պրֆֆալս	8800	Համպէր	1200	Բսմէս	3500
Դէլրս	2600	Այակս	5000	Բօգարիս	3500
Դալիրսս	2500	Ձիբնս	2300	Մաէրնս	4000
Գամէս	2100	Քէլսս	2000	Մանդիակս	8200
Գաբս	2000	Քոլրինս	4 00	Մարքս	2000
Գօսս	2700	Քօնս	2200	Սիլվիս	2000
Զիրալս	5000	Լէս	2000	Սորէնտս	4300
Գլիս	5500	Լիբանան	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գէորգաս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրսս	1200
Գիգս	500	Մարմս	1500	Թալտս	2800
Տամինս	2500	Մարկինս	4300	Փորբիտս	900
Տաւրս	4800	Մարգելս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վօլթուրնս	5000
Լանսամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Լէտոբրատս	3000	Նէլս	2000	Զէպրա	1000
Լէլէքթրս	3200	Օրլանտս	3000	Տիֆֆանինս	00
Տրամս	2600	Օձէլս	5000	Զրմագ	200
Թալրօն	800	Օզրանս	4500	Զէրս	1.0
Ֆիտս	700	Ոգդս	2000	Մօսրիկս	1:0
		Էֆիրշին Մօնարք	8000		
		Ռիմժրբն Մօնարք	8000		
		Լբգնին Մօնարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն գիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ եւ Ռիսօ Գործակալք

Քիւ 17—18, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա

858

DÉJEUNER DES DAMES — ALIMENT des Enfants et des Convalescents.

Pour remplacer le chocolat de digestion parfois difficile et le café au lait dont les *effets débilitants* sont si *nuisibles* à la santé des Dames, les Médecins recommandent le **Kacahout des Arabes de Delangrenier**, aliment *très agréable*, et *très nutritif*, qu'ils ordonnent déjà aux enfants, aux personnes âgées ou anémiques, en un mot à tous ceux qui ont besoin de fortifiants. *Paris*, 53, *Rue Vivienne*, 53.
DÉPOT dans toutes les BONNES PHARMACIES. — *SE MÉFIER DES IMITATIONS ET CONTREFAÇONS.*

Royal Windsor

ՀՈԳԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափին, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափին, եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէք Ռոյալ Վինսորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն ետքն։ Այս դեղ, որուն տէրը չբացագրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրէյնի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինսորի ծախուած տեղերը։

EMULSION SCOTT

(ԱԳՈՊԻ ՕՐԼԵԲԿ)

ՄԱՐԻԻ ՁԿԷՆ ՕՈՒՏ ԻՒՂ,

Իբրեւ դեղ շատ ապրող

Գաբրիել Աւետ ՍԿՈՊԻ և ՊՕՌԻՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթն չափ անորժահամ է

Ամենէն դիւրամարս ամենայն սրտոտութիւններէն զատ, հրաշալի ազդեցութիւններ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խղլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզաճութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, տեսած համար ու հոտ ունի, դիւրամարս է և ամենէն փոքրիկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Ամենայն գիշերայ գեղագործաց և գեղագործաց քով։

ԹԻՒ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆ

ՈՒՇԵԱԿԵՐՈՒՆ ՕՐՔ ՄԱՐԴԵԼՈՒ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՍԱՍԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ

Օ ՅՏ. ԲՕԼՈՆԵՐ

(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)

FERD. MULHENS, COLOGNE

Ճանչցուած իբր

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐԴԱՆ

Կը գտնուի հոյակերտեալ ամէն վաճառատուներու մէջ։ 844 41—48

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիայէ և Պոլսոյ դէպ՝ կանոնաւորապէս բանող

Անմոռանալի չոգենաւը Մարտ 21ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ Նաւահանգիստէն գէպ ի Պաթում հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

Ա. Մանչ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի մարտ 13ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւագնչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մուհկանէ Սիթէ-Ֆրանսէզ
477

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Քառանք 8,000,000
Պահեստի դրամ	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	16,890,344

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն ժիրեռանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

Ընդդէմ Ոսկեղենի Ամենայն Հրդեհի
եւ այն դիւանագրութեանց որոց պատճառն է.
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԻՒԹԵՐ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԼԱՐ
ԿԱԹՈՂԻԿԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՂԵՂՈՒՅՑԻՆ ԱՐԵՆԱՒԱՌՈՒՄ
ԱՂԵՍՏ ԹՈՒՂԹԻՒՆ
ԱՐԻՒՆԵՒԹԻՒՆ
ԴԻՄԱՑԻՔ
ԵՒՆԵՑԷՆ

Ստոյգ յաջողութիւն կերտաւորեսցիս

ՎԻԹԻՒ ԼՈՒԾԻՉ ՓՈԹԻՒՆ

ԼԵՕՆՍ ՍՈՒԼԼԻՆՕՒ

Ի Տարբ.

Բոլոր տիպի և անուանակոչեալ գրաբեռների ապահովագրութիւն ծանուցանելու համար դիմեցէք ընդհանուր գրասենեակին։

Թեան կրնայ գործածուիլ նաեւ, ներքուստ ներարկելով ամբողջ գրաբեռներ։

— ՀԱՄԱՐԵՑԱՒ, դիմելու համար, ամբողջ գրաբեռներ ներարկելու համար, դիմեցէք գրասենեակ մը այս փոքրիկ հայտնութիւնը կարդալու համար։

Խնայեցէք, ապասուած արդիւնքը կ'ուտայ առանց նեղութեան։

Փոքրիկ, 6, Վիքթորիա Ճանուցի, Կրնանալ գիտնալ ամենայն տեղեկութիւններ։

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՈՌԲՕՐԷՇԸԼՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՔԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

726 Պահէք Գաբու, Մէյտանէքի սոքաք, Ուիթալ խան.

COMP^{IE} RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճանապարհորդութիւնք

Գ. 28/12 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գ. 1/13 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 3ին յետ միջօրէի, Պիրէէնի ճամբով
Գ. 2/14 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Գ. 2/14 Սուրհանդակ դէպի Փորը-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Գաճուր, առաւօտեան ժամ 11ին։
Ե. 3/15 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԳԴ.—Մարտ 1/13, Ն. Ս. Ք. Ս. Ի. Ի. Գ. Գոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորներ Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Յաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւերու։ 605

ՓԻՒ ԿՈՒՆԱՐԴ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՂԻ

Ուղղակի երթեւեկութիւն Լիվերբուլ և Աղեքսանդրիոյ մէջ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գալատիա	4845
Էդրուրիա	7718	Գանիտ	4581
Մէրսիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մանիտոն	2403
Բաւոնիա	5587	Ալպս	2393
Սէֆֆարնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալիա	4809	Թարիֆա	2246
Միտիա	4557	Բալթիրա	2144
Ալբրոս	2143	Թրինիատա	1899
Բէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ակիբատատ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ և Մէլբուրնի մէջ

Բաղդ. ընդհանուր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բանորրէա	4 00	Մէֆինքօ	3000
Ֆէրոս	4000	Սայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէրթիս	3000
Սէնսորիս	3250	Բէրա	3000
Թիպպ	3250	Լոքիս	800
Մակսալա	3250	Օլինտա	800
Մարիսիս	3250	Սէսիլ	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սգրիդ Լիվերբուլ

ՇՈՒՐԷԷԹԻ — ԹԱՅՐԻՏՅԷԼԻ

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ի-ստանբուլէն	Կամրջէ	Կամրջէն	Ի-զմիր
— —		— —	
— —		— —	
— —		— —	7 —
— —		— —	7 30
1 15	7	1 45	8 15
2 —	8 10	2 25	9 5
2 30	8 20 Վոսփ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 15 Վոսփ.	10 15
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրզ
3 45 Ֆէրզ.	9 45 Ֆէրզ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 25	4 30 Ֆէրզ	11 —
4 30	10 55 Գալ.	4 40	11 30 Ֆէրզ
4 50 Վոսփ.	11 — Գուզկ.	5 20 Վոսփ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրզ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրզ.	11 20	6 15 Ֆէրզ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Ի-ստանբուլէն	Կամրջէ	Կամրջէն	Ի-զմիր
— —		— —	
— —	7 —	— —	6 25
— —	8 10	— —	7 10
1 15	8 20 Վոսփ.	1 40	8 20
2 —	9 —	2 20	9 5
2 30	9 30	2 50	9 45
3 20	9 45 Ֆէրզ.	3 25	10 15
3 45 Ֆէրզ	10 15	3 45 Վոսփ.	10 50 Ֆէրզ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրզ	10 40
4 30	11 — Ֆէրզ.	4 30	11 30 Ֆէրզ.
5 30 Ֆէրզ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրզ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԼՄ ԻՍԿԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 — Հարլէմէն Սալանգա (բացի Ուրբ.է)
4 30 » » բացի ուրբ.է)
10 10 » » (բացի ուրբ. կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուրբ. կիր. ժ. 10.45ին)
2 30 Կամուրջէն Հարլէմ Սալանգա (բացի կիր.է)
4 — » » » (բացի Ուրբ.է)
10 10 » » անտի Սալանգա (բացի ուրբ. կիր. օրերէ)
11 10 » » » Սալանգա (կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին)։

ԻՍԿԻԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԼԱՔԱԵՒ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՒԱՐԱՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՂԻ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Ի սկիւտարէն Գալաթա Սիրբէճի
5 30 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 45 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
6 15 Սիրբէճիէն Գալաթա Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Գալաթա Իսկիւտար

Մանս.—Օրը մրգապատ եղած ատեն, շոգենաւի երթեւեկը գտնուած տեղը պիտի մնայ։

Հրատարակիչ Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ